

Sarajevo, 23.12.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
16.12.2019.- 20.12.2019.

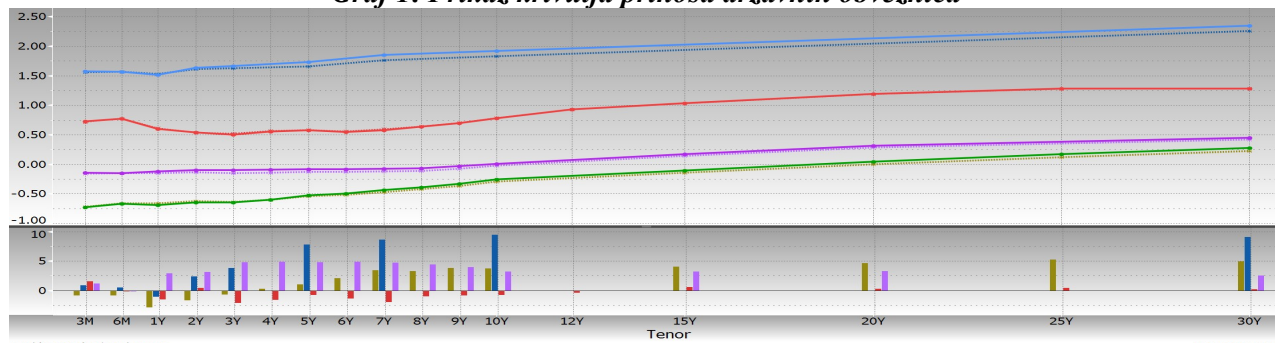
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	13.12.19	20.12.19	13.12.19	20.12.19	13.12.19	20.12.19	13.12.19	20.12.19
2 godine	-0,62	-0,63	1,60	1,63	0,55	0,55	-0,13	-0,10
5 godina	-0,53	-0,53	1,65	1,73	0,59	0,58	-0,12	-0,08
10 godina	-0,29	-0,25	1,82	1,92	0,79	0,78	-0,02	0,01

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	13.12.19	20.12.19
3 mjeseca	-0,692	-0,696
6 mjeseci	-0,661	-0,669
1 godina	-0,645	-0,659

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 20.12.2019. godine (pune linije) i 13.12.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone kraćeg roka dospijeća su uglavnom zabilježili blagi pad tokom prošle sedmice, dok je rast prinosa između 3,5 i 4,5 baznih poena zabilježen kod obveznica roka dospijeća od 10 godina. Prinosi italijanskih obveznica su zabilježili rast između 6 i 15 baznih poena na sedmičnom nivou. Prinosi obveznica dužeg roka dospijeća su bilježili rast usljed sve većih signala da centralne banke za sada neće uvoditi dodatno ekspanzivne monetarne politike. Prošle sedmice švedska Riksbank je donijela odluku o povećanju referentne kamatne stope za 25 baznih poena na nivo od 0,0%, uz saopštenje da se očekuje da će ova kamatna stopa ostati nepromijenjena u dolazećim godinama. Nakon pet godina negativnih kamatnih stopa, ova centralna banka je postala prva koja je napustila politiku negativnih kamatnih stopa. ECB je saopštila da banke u eurozoni skoro u potpunosti koriste sistem od dva nivoa kamatnih stopa, koje ova institucija obračunava na depozite banaka, jer su izvršile distribuciju viška likvidnosti, kako bi iskoristile prednost izuzetka najvećih mogućih provizija.

Nakon što je najavljena šira revizija monetarne politike ECB tokom sljedeće godine, s posebnim fokusom na tumačenju ciljanog nivoa inflacije od „blizu, ali ispod 2%“, član UV ECB Muller je izjavio da se može očekivati da zbog određenih uslova ECB bude više fleksibilna oko nivoa inflacije od 2%, možda i više nego što je do sada bio slučaj. Istovremeno, njegov kolega Rehn je izjavio da će ECB za sada nastaviti da

cilja nivo inflacije od oko 2%, te da će zadržati stimulativnu politiku, dok ne dođe do rasta cijena. Prema nepotvrđenim informacijama, ECB bi mogla staviti manji naglasak, ili u potpunosti prestati da koristi, podatke o rastu novca u opticaju, kao mjere za procjenu ekonomskog stanja. Prema ovim navodima, korištenje navedenih podataka se pokazalo kao loš vodič za inflaciju, pa bi tako prebacivanje fokusa na nivo kreditiranja ili na uticaj monetarne politike na finansijsku stabilnost možda moglo biti efikasnije. Odlazeći član IV ECB Coeure je izjavio da bi ECB trebalo da jasnije pojasni ciljani nivo inflacije, i to da ciljani nivo inflacije definiše kao 2% u srednjem roku, ali uz istovremeno dozvoljavanje određenih odstupanja oko ciljanog nivoa.

U kvartalnim prognozama Banque de France je navela da očekuje da će privredni rast zemlje sljedeće godine usporiti na 1,1% sa 1,3%, koliko se očekuje da rast iznosi u tekućoj godini, a usljed slabe globalne privrede koja se bori s oporavkom od trgovinskih tenzija. Centralna banka Finske je smanjila prognoze privrednog rasta zemlje za ovu godinu na 1,3% sa 1,6%, koliko je očekivano u julu, a smanjene prognoze su odraz slabosti globalne ekonomije. Za naredne dvije godine prognoze rasta GDP-a su, takođe, smanjene na 0,9% (očekivano 1,5%) i 1,1% (očekivano 1,3%), respektivno. Ministarstvo finansija Njemačke je u mjesečnom izvještaju objavilo da će izvoz iz Njemačke vjerovatno ostati prigušen u dolazećim mjesecima, usljed usporene globalne trgovine, te globalnih rizika koji i dalje negativno djeluju na proizvođače. S druge strane, navodi se da bi jako tržište rada trebalo da nastavi da podržava domaću ekonomiju.

Protekle sedmice su objavljeni solidni ekonomski pokazatelji za regiju eurozone, među kojima je i finalni podatak inflacije, koji je potvrdio rast inflacije na 1,0% u novembru, ali što je i dalje daleko ispod ciljanog nivoa od oko 2%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	DEC	50,7	50,6	50,6
2.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.)	DEC	49,9	49,4	49,4
3.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.)	DEC	52,0	52,0	52,1
4.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	OKT	20,0	24,5	18,7
5.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	OKT	-	8,06	2,69
6.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	OKT	-	32,4	28,2
7.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	OKT	-	0,3%	-0,3%
8.	Stopa inflacije – EZ (final.)	NOV	1,0%	1,0%	0,7%
9.	Stopa inflacije – Italija (final.)	NOV	0,4%	0,2%	0,2%
10.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	DEC	-7,0	-8,1	-7,2
11.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	JAN	9,8	9,6	9,7
12.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	DEC	95,5	96,3	95,1
13.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	DEC	104	106	106
14.	Indeks poslovnog povjerenja – Italija	DEC	-	100,7	99,2
15.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	NOV	-	3,5%	3,5%
16.	Stopa nezaposlenosti – Finska	NOV	-	5,9%	6,2%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tokom prošle sedmice povećani za 3 do 10 baznih poena u odnosu na prethodnu, pod uticajem pozitivnih signala nakon što je najavljeno potpisivanje prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine početkom januara. Vijest koja je, između ostalih, obilježila finansijsko tržište SAD prošle sedmice je i ta da je Kongres SAD optužio predsjednika Trampa za zloupotrebu položaja i opstrukciju njegovog rada. Istorijsko glasanje koje je održano, takođe, je karakteristično i po tome što su ove optužbe podržali skoro svi pripadnici demokrata, ali niti jedan republikanac, čime je Trump postao treći predsjednik SAD kojem je izglasan opoziv. Ovim je pokrenut postupak za smjenu Trampa, međutim, on će biti smijenjen samo ukoliko to potvrdi Senat, čije se glasanje očekuje u januaru.

Predstavnički dom SAD je izglasao revidirani sjevernoamerički trgovinski sporazum između SAD, Meksika i Kanade, kojim su uvedena stroža pravila u oblasti rada, dok je vrijednost trgovinske razmjene zadržana na godišnjem nivou od 2,1 biliona USD. Novi sporazum između ove tri zemlje (USMCA) se smatra revidiranom, obnovljenom verzijom 25 godina starog Sjevernoameričkog trgovinskog sporazuma (NAFTA).

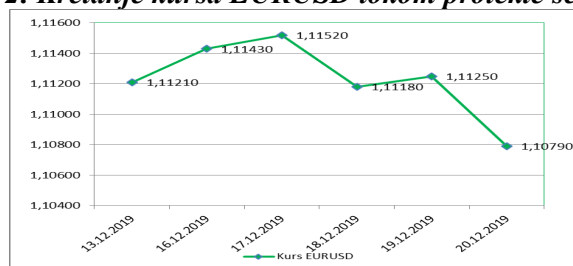
Predsjednik Feda iz Bostona Rosengren smatra da je ekonomija SAD „dobro pozicionirana“ za narednu godinu, osvrćući se na zdravo tržište rada i usmjerenje inflacije ka postavljenom cilju. Rosengren je istakao da kreatori monetarne politike ne treba da mijenjaju kamatne stope, dok se ne dese „materijalne“ promjene u njihovim očekivanjima.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – finalni podatak (Q/Q)	III kvartal	2,1%	2,1%	2,0%
2.	Indeks lične potrošnje – finalni podatak	III kvartal	2,9%	3,2%	4,6%
3.	PCE deflator (G/G)	NOV	1,4%	1,5%	1,4%
4.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	DEC	-	52,2	52,0
5.	Promjena broja započelih kuća u izgradnji	NOV	2,4%	3,2%	4,5%
6.	Promjena broja izdatih građevinskih dozvola	NOV	-3,5%	1,4%	5,0%
7.	Broj prodatih izgrađenih kuća	NOV	-0,4%	-1,7%	1,5%
8.	Industrijska proizvodnja	NOV	0,9%	1,1%	-0,9%
9.	Prerađivačka proizvodnja	NOV	0,8%	1,1%	-0,7%
10.	Iskorištenost kapaciteta	NOV	77,4%	77,3%	76,6%
11.	Broj aplikacija za hipotekarne kredite	13. DEC	-	-5,0%	3,8%
12.	Inicijalni zahtjevi zbog nezaposlenosti	14. DEC	225.000	234.000	252.000
13.	Kontinuirani zahtjevi zbog nezaposlenosti	7. DEC	1.676.00	1.722.000	1.671.000
14.	Bilans tekućeg računa (u milijardama USD) kvartalno	III kvartal	-122,0	-124,1	-1525,2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1121 na nivo od 1,1079.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Početkom prošle sedmice su se pojavile špekulacije da će premijer Velike Britanije Johnson iskoristiti većinu u Parlamentu kojom će osigurati usvajanje radikalnog zakona kojim će se spriječiti Parlament da donese odluku o produženju tranzicijskog perioda nakon 31.12.2020. godine, čak i u slučaju da ne budu osigurani novi trgovinski režimi. Ovakve vijesti su protumačene kao mogućnost da će Velika Britanija prihvatiti „teški“ Brexit kako bi ispunila zadati konačan rok za napuštanje EU, koji je određen za kraj 2020. godine.

Predsjednica Evropske komisije Von der Leyen je prilikom obraćanja EU Parlamentu istakla da ukoliko se postigne sporazum do kraja 2020. godine, tada će se ponovo javiti složena situacija koja će imati negativne posljedice za obje strane, ali više za Veliku Britaniju, jer će EU nastaviti da koristi prednosti jedinstvenog tržišta i carinske unije, kao i koristi od 70 međunarodnih sporazuma koji su potpisani s partnerima. Ipak, kako Von der Leyen ističe, to nije u interesu EU.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
				period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) DEC	-	0,8%	0,3%
2.	PMI kompozitni indeks (prelim.) DEC	49,5	48,5	49,3
3.	Promjena broj nezaposlenih (u '000) NOV	-	28,8	26,4
4.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno) OKT	3,9%	3,8%	3,8%
5.	Stopa inflacije NOV	1,4%	1,5%	1,5%
6.	Maloprodaja (G/G) NOV	2,1%	1,0%	3,1%
7.	GDP (kvartalno) final. III kvartal	0,3%	0,4%	-0,2%
8.	Izvoz (kvartalno) final. III kvartal	8,1%	7,9%	-4,1%
9.	Uvoz (kvartalno) final. III kvartal	0,8%	-0,3%	-10,8%
10.	Ukupne poslovne investicije (kvartalno) final. III kvartal	0,0%	0,0%	0,0%
11.	Bilans tekućeg računa (u milijardama GBP) III kvartal	-15,5	-15,9	-24,2

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,83440 na nivo od 0,85188, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3331 na nivo od 1,2999. GBP je bilježila priličnu deprecijaciju tokom prošle sedmice, usljed mogućnosti Brexita bez sporazuma. Na sedmičnom nivou zabilježen je pad GBP u odnosu na EUR od 2,09%, odnosno 2,49% u odnosu na USD.

JAPAN

BoJ je na prošlosedmičnoj sjednici, u skladu sa očekivanjima, zadržala nepromijenjenu aktuelnu monetarnu politiku, odnosno referentnu kamatnu stopu od -0,10%, kao i ciljani nivo prinosa desetogodišnjih obveznica na nivou od oko 0%. Iz BoJ je saopšteno da se očekuje da će kratkoročne i dugoročne kamatne stope ostati na sadašnjem ili nižem nivou u narednom periodu, te je potrebno posebnu pažnju usmjeriti na mogućnost da će se izgubiti zamah ka postizanju stabilnosti cijena. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da su se globalni ekonomski izgledi donekle poboljšali, pod uticajem postizanja prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine, ali je upozorio da su rizici za oporavak ekonomije Japana i dalje visoki. Vlada Japana je povećala očekivanja ekonomskog rasta za narednu fiskalnu godinu, koji će biti potpomognut fiskalnim stimulativnim paketom u vrijednosti od oko 122 milijarde USD, a trebao bi pomoći u ublažavanju slabljenja globalne tražnje. Očekuje se da će u narednoj godini ekonomija bilježiti realan rast od 1,4%, počevši od aprila 2020. godine, kada počinje naredna fiskalna godina. Ranije projekcije su bile zasnovane na rastu od 1,2%. Za tekuću fiskalnu godinu Vlada je zadržala prognoze rasta od 0,9%. Zvaničnici Japana i Južne Koreje prošle sedmice su se sastali prvi put u posljednje 3,5 godine. Japan je tada uveo kontrolu na izvoz visokotehnoloških materijala prema Južnoj Koreji, što je ovim sastankom okončano. Obje strane su saopštile da su pronašle „zajednički jezik“, kao i da će razgovori biti nastavljeni.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
				period
1.	Stopa inflacije (G/G) NOV	0,5%	0,5%	0,2%
2.	PMI kompozitni indeks (prelim.) DEC	-	49,8	49,8
3.	Indeks uslužnog sektora (M/M) OKT	-3,5%	-4,6%	2,3%
4.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) NOV	-56,4	-60,8	-48,2
5.	Izvoz (G/G) NOV	-8,9%	-7,9%	-9,2%
6.	Uvoz (G/G) NOV	-12,8%	-15,7%	-14,8%
7.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final. NOV	-37,9%	-37,9%	-37,4%

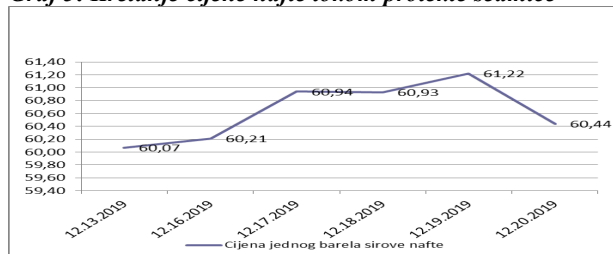
JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 121,56 na nivo od 121,35. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 109,38 na nivo od 109,44.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 60,07 USD (54,01 EUR). Pozitivni signali i optimizam na tržištu koji su vezani za postizanje prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine su tokom protekle sedmice uticali na održavanje cijene nafte iznad nivoa od 60 USD po barelu. Prema podacima koje je objavila EIA zalihe ovog energenta u SAD u prošloj sedmici su neočekivano smanjene za 1,1 milion barela, s tim da je u istom periodu zabilježen najveći izvoz nafte od oktobra. Tokom trgovanja u četvrtak cijena nafte je povećana na najveći nivo u posljednja dva mjeseca. U petak je cijena ovog energenta smanjena, ali se i dalje održava iznad nivoa 60 USD po barelu. Wall Street Journal je saopštio da se Saudijska Arabija i Kuvajt nalaze blizu postizanja dogovora oko petogodišnjeg spora, a koji se odnosi na naftna polja koja se nalaze na teritoriji između ove dvije zemlje. Ovaj dogovor bi mogao uticati na ponovno pokretanje proizvodnje ovog energenta oko pola miliona barela na dnevnom nivou.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila USD 60,44 (EUR 54,55), a što na sedmičnom nivou predstavlja rast od 0,62%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

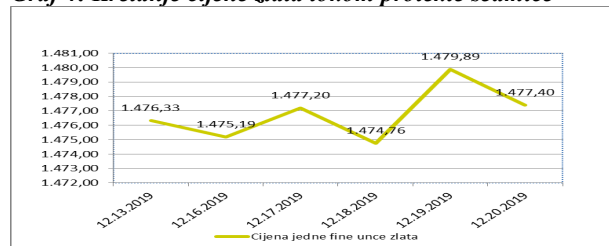

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.476,33 USD (1.327,52 EUR).

Cijena zlata je bilježila volatilna kretanja tokom prethodne sedmice, s tim da se kretala u veoma uskom rasponu. Početkom sedmice tržište je bilo pod uticajem nedostataka detalja o prvoj fazi pregovora Kine i SAD. Osjetniji rast cijene zlata zabilježen je na kraju trgovanja u četvrtak, kada je cijena povećana na najveći nivo u posljednjih više od šest sedmica. Na rast cijene zlata najveći uticaj imale su vijesti u vezi sa pokrenutim procesom opoziva predsjednika SAD Trumpa. Glasnogovornica Predstavničkog doma Pelosi je izjavila da neće imenovati predstavnike u Senatu koji će biti zaduženi za vođenje procesa opoziva protiv predsjednika Trumpa dok ne vidi šta taj proces u suštini predstavlja, te je istakla da ono što je do sada viđeno ne izgleda pošteno. Ipak, cijena zlata je već narednog dana zabilježila blagu korekciju. Posmatrano na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila samo blagi rast od 0,07%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.477,40 USD (1.333,51 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremlili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.